

Ministerie van Landbouw, Natuur en
Voedselkwaliteit
t.a.v. de heer H. Offringa
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Zoetermeer, 23 januari 2023
CE, B2301-003

Betreft: reactie van Het Comité op het Actieplan Groei van Biologische productie en consumptie

Geachte heer Offringa,

Met waardering heeft Het Comité van Graanhandelaren kennis genomen van het Actieplan "Groei van biologische productie en consumptie" dat Minister Adema op 19 december 2022 aan de Tweede Kamer heeft toegezonden. Een actieplan waarmee voor Nederland daadwerkelijk invulling wordt gegeven aan het Europese biologische actieplan van maart 2021 en als ambitie heeft 15% biologisch landbouwareaal in 2030.

Als brancheorganisatie voor bedrijven die actief zijn in de handelsketen van zowel gangbare als biologische granen, zaden en peulvruchten, diervoeder(grondstoffen) en bio-energie, brengt Het Comité van Graanhandelaren¹ graag de volgende punten naar aanleiding van het Actieplan onder de aandacht.

Ambitie voor 2030

In zowel het voorwoord van de Minister als in het eerste hoofdstuk van het Actieplan wordt duidelijk dat de ambitie, t.w. 15% biologisch areaal in 2030, de Nederlandse landbouw voor grote uitdagingen stelt. De groei van 80.000 naar 300.000 biologisch landbouwhectare in 8 jaar is ambitieus, mede gelet op de tijd die de overgang van gangbaar naar biologisch boeren vraagt (2-3 jaar) én gelet op de huidige onzekere tijden waarin consumenten meer geneigd zijn hun hand op de knip te houden. De betaalbaarheid van biologische producten zou overigens niet alleen in de huidige tijden, maar ook in toekomstige jaren geen struikelblok mogen vormen voor het realiseren van de doelstelling. **Graag draagt ook de handel bij aan het bereiken van de doelstelling** van het Actieplan door de rol die het vervult als schakel tussen vraag en aanbod. Het Comité pleit voor een **regelmatige monitoring van de gestelde doelen en voor ruimte voor bijstelling van de acties, indien de praktijk daarom vraagt**. Immers op een door de praktijk gedragen uitvoering van het Actieplan kan verder gebouwd worden aan een toekomstbestendige landbouw.

¹ www.graan.com

Uitgangspunten biologisch

Naast de genoemde ambitie wordt in het Actieplan bij de uitgangspunten van biologisch een aantal punten opgesomd, waaronder het 'geen gebruik maken van kunstmest en chemisch-synthetische bestrijdingsmiddelen en ook niet van genetisch gemodificeerde organismen'. Het Comité vraagt met betrekking tot het gebruik van kunstmest en chemisch-synthetische bestrijdingsmiddelen aandacht voor hetgeen in de praktijk zich kan voordoen, bijvoorbeeld als gevolg van drift, t.w. het verwaaien van spuitvloeistof tijdens de toediening van gewasbeschermingsmiddelen naar nabij gelegen biologische akkers. Maar er zijn meerdere contact momenten waarbij er cross contaminatie kan ontstaan en waardoor de biologische status 'gevaar loopt', evenals de overgang naar biologisch met zich mee kan brengen dat er nog pesticidenresiduen in de grond aanwezig kunnen zijn. Voor biologische akkerbouwers is dit een serieus probleem, omdat hun biologische geteelde producten alsnog later in de keten hun biologische status kunnen verliezen. M.a.w. geen gebruik maken van kunstmest en chemisch-synthetische bestrijdingsmiddelen betekent dus niet dat er geen pesticideresiduen aangetroffen kunnen worden. Zeker niet als men zich daarbij baseert op metingen met concentraties tot ver achter de komma. Het verdient dan ook aanbeveling om de nadruk te leggen **op het stimuleren van biologische productie en niet op het controleren door analyse en handhaven op de volledige afwezigheid van chemisch-synthetische pesticideresiduen.**

De controle autoriteit Skal

Bij de uitgangspunten van biologisch en bij punt 5.5. 'certificering ten behoeve van consumentenvertrouwen' vermeldt het Actieplan dat het toezicht op de status van biologische producten in Nederland alleen is toegewezen aan Skal Biocontrole als enige publieke controleautoriteit. Gelet op de gestelde groei van de biologische productie (van de huidige 4% naar 15%) is het voor alle betrokken partijen, waaronder ook de handel, van belang dat de toezichthouder qua capaciteit voldoende is geëquipeerd om efficiënt haar taken uit te voeren. Reeds nu ervaren aangesloten lidbedrijven van Het Comité dat Skal niet altijd even snel reageert bij certificerings(aan)vragen en bij controles en hebben zij te maken met lange reactietijden. Opmerkelijk daarbij is dat bij controles slechts met één bedrijf gewerkt mag worden, t.w. Qualitas. **Handelsbedrijven hebben belang bij, en behoefte aan een efficiënt en daadkrachtig opererende controle autoriteit.**

Met de keuze voor alleen Skal Biocontrole als controleautoriteit heeft Nederland – in afwijking van de andere EU-lidstaten- gekozen voor het samengaan van zowel de toezichthoudende als de certificerende taken bij één orgaan. Het Comité is voorstander van een **zuivere en logische scheiding van beide rollen en verzoekt alsnog in overweging te nemen om ook andere organisaties de certificerende taken uit te laten voeren.** Voordeel van meerdere certificerende instellingen bevordert tevens de snelheid waarmee certificerings(aan)vragen behandeld kunnen worden in een groeiende biologische markt. Daarnaast verzoeken Het Comité en haar leden **om meer contact en (periodieke) afstemming met Skal**, zoals dat ook al jaren met de toezichthouder NVWA het geval is. Deze afstemming wordt door wederzijdse partijen gebruikt om meer duidelijkheid te verstrekken en te verkrijgen over (Europese) wet- en regelgeving en de toepassing daarvan in de praktijk.

Internationale handel

Het Actieplan benoemt bij de acties onder het vergroten van de afzet (blz. 17-18) uiteraard ook de mogelijkheden om Nederlandse biologische producten te exporteren. Echter specifiek voor granen, zaden en peulvruchten is de binnenlandse (biologische) productie onvoldoende om aan

de totale vraag voor menselijke en dierlijke consumptie te voldoen.

In het Nederlandse bouwplan hebben bijvoorbeeld granen geen dominante positie en vervullen ze veelal een functie als rustgewas. Dat betekent dat voor deze grondstoffen men voor de Nederlandse biologische consumptie aangewezen is en blijft op **importen uit andere (EU)-landen**. Als brancheorganisatie voor de handelsketen in granen, zaden en peulvruchten verzoekt Het Comité om bij de diverse acties rond de biologische productie en consumptie in ogenschouw te blijven nemen dat Nederland voor granen, zaden en peulvruchten grotendeels afhankelijk is van importen.

Voor het bedrijfsleven en dus ook de handel is het van **belang dat er een gelijk (EU-)speelveld is voor een ieder die actief is op de biologische (grondstoffen)markt** en dat de lidstaten de wetgeving op dezelfde wijze implementeren en handhaven. Een recent voorbeeld betreft de Europese tijdelijke derogatie op biologisch veevoer in 2022, die wisselend door Lidstaten geïmplementeerd is. Daarnaast ervaren handelsbedrijven momenteel verschillen tussen lidstaten m.b.t. het handhaven op de aanwezigheid van pesticide residuen. Het Actieplan geeft onder het punt internationale afzet daarnaast aan dat 'de komende jaren de markt en de (internationale) handel in biologische producten zal veranderen, gezien de inzet van EU-lidstaten'. Indien dit betekent dat de verschillende lidstaten besluiten tot het inzetten van nationale stimuleringsmaatregelen, kan dat de internationale handel in biologische producten ongewenst verstoren. Het Comité vraagt op voorhand daarvoor uw aandacht.

Het Comité van graanhandelaren en de aangesloten lidbedrijven die handelen in biologische producten zijn graag bereid tot uitwisseling van kennis en ervaringen.

Met vriendelijke groeten,

Caroline Emmen
Directeur

Email: c.emmen@graan.com
Mob: 0652 454940